

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Interpelacija

poslancev dr. A. Gregorčiča in tovarišev na Njih Vзвиšenosti gospoda ministerskega predsednika kot voditelja notranjega ministerstva in gospoda poljedelskega ministra radi uravnave hudournikov in rek ter izsuševanja močvirjev na Co i ko-Gradiškem.

Četudi se je prebivalstvo poknežene grofije goriško-gradiške pomnožilo v zadnjem desetletju za 5-5 od sto, nahajajo se vendar občine in v gorenji soški dolini celo okraji, o katerih je pokazalo ljudsko štetje z dne 31. decembra 1900, da domače prebivalstvo v njih pojema.

Ker se ne morejo zaznamovati v zadnjih desetih letih nikaki nenavadni dogodki, kateri bi bili vzročili večjo umrljivost med ljudstvom, mora se smatrati, da prebivalstvo pojema radi ondašnjih zemeljskih in gospodarskih razmer.

V resnici je padla rodovitnost zemlje in vrednost zemeljskih pridelkov iz raznih razlogov za toliko, da se nahaja večina okrajev v deželi v stalni bedi in da potrebuje izredne državne podpore, ako nočemo, da stradajo.

Kot najprimernejši način, kako pomagati deželam, se splošno smatra kulturno delo, ki se pojavlja v tem, da se odpirajo in razvijajo potrebne prometne ceste, da se zboljšujejo zemljišča, da se obnavljajo kulture, katere so uničile trtna uš in drugi škodljivci.

Zboljšava se zemlja razen z namakanjem in izsušenjem tudi z uravnavo hudournikov in rek, katere je v gospodarskem in zdravstvenem oziru največjega pomena.

Vlada je storila skromne poskuse, da bi uredila reke v furlanski nižini, proti čemur ne bi bilo kaj ugovarjati, ako ne bi bilo hudournikov, ki dovažajo vedno nov material v planjavo in delajo vsaktero uravnavo rek brezuspešno, dokler ne bo zabranjena pot novemu materialu v nižino s tem, da se uravnajo hudourniki in gorenji Sočin tok. Še le ko bo to storjeno, se bo moglo začeti z uspešnim urejevanjem dolence Soče.

Hudourniki, ki se izlivajo v Sočo v njenem gorenjem toku, uplivajo silno slabo na njeno strugo, katero zasipljejo z velikimi množinami gruča ter širijo strugo tako, da stopa Soča čez svoje bregove, da zasipa ali odnaša rodovitno zemljo, in da pri tem izpodkopa hiše in ceste.

Koritnica, ki izvira pod Predelom, je v svojem divjem toku silno nevarna vasi Log, kjer je bila leta 1892 odnesla hiše in zemljišča ter izpodjedla državno cesto tako, da so jo morali preložiti.

Boka in Uča (Učaja) naraščata ob deževju močno in valita seboj silnega gruča in kamenja, kar sili Sočo, da vedno bolj krči njive in travnike v Čezsoči in Čezsoškem Logu, potem med Žago in Srpenico, dokler jih popolno ne pokonča, ako ne bo pomoči o pravem času.

Suhi potok med Žago in Bovcem niti nima mostu ter se razliva ob deževnem vremenu po svoji volji čez državno cesto, tako da morajo ljudje in vozovi in tudi c. kr. pošta cele ure in dneve čakati na Žagi, dokler se ne odteče voda v Sočo.

Med Logom in Trnovem je več manjših potokov, ki tečejo v nerednih tokih čez državno cesto, katerim bi se z malimi mostiči in priprostimi pripravi lahko pripomoglo do rednih tokov,

tako da bi bil pusti svet obvarovan nadaljnjega trganja.

Soča potrebuje pri Čezsoči, pri Čezsoškem Logu, pri Žagi in dalje proti Srpenici uravnave, ki po površni cenzitvi ne bi zahtevala velikih stroškov.

Med Kobaridom in Tolminom teče Soča v široki strugi silno neredno in nestalno in prouzroča veliko škodo, ker odnaša rodovitno zemljo ter preplavlja in izpodkopa polja in travnike, katere škoda bo toliko večja, kolikor dalje bo treba čakati na nujno potrebno uravnavo. Vasi Ladri, Smasti, Kamno, Selišče, Volarje, Dolje, Gabrije, Tolmin, Volče in Idrsko so deležne škode, katero napravlja Soča v tem delu svojega toka. Hudourniki Idrjica pri Idrskem in Kamnica pri Volčah sta sokriva na poškodovanih, ki se tukaj gojijo. Načrt za uravnavo tega dela Soče, ki je bil proračunjen na 40.000 do 50.000 gld., se ni izvršil; namesto tega so se izvršila manjša dela pri Idrskem in Tolminu brez večjega pomena.

Tolminski trg, kjer ima svoj sedež politična okrajna oblast, je v nevarnosti, da se mu pretrga zveza, katero ima z državno cesto, ako se Soča ne uravnava kmalu, kakor je treba, ob mostu in nad njim. Že zdaj prihaja Soča po velikem ovinku pod most. Pri bližnji priliki si poišče svojo strugo zunaj mosta, na travnikih med njim in trgom, tako da ostane most brez vode in voda brez mosta. Hitra pomoč je na tem mestu, kakor na vsi tej progii nujno potrebna.

Ob enem z uravnavo Soče med Kobaridom in Tolminom bi se morala uravnati Idrjica pri Idrskem ter bi se moralo nadaljevati in dokončati izsušenje močvirja pri Kobaridu, katero se je začelo že pred mnogimi leti z najboljšimi uspehi v gospodarskem in zdravstvenem oziru.

V goriškem okraju potrebuje Soča uravnave v občinah Podgora (Št. Maver), Gorica, Št. Andrež in Sovodnje, kjer vzema pod se vedno širše prostore, izpodjeda rodovitno zemljo in ceste, odnaša dober svet ter daja vedno povod dolgotrajnim prepisom vseh posestnih pravic. (Dalje pride.)

Kulturna vrednost Čehov.

V dunajskem listu »Information«, slika nek češki dopisnik iz Prage kulturno vrednost, katero uživa češki narod pri družih velikih kulturnih narodih.

Ker nas Slovence mora zanimati kulturni razvoj bratov Čehov, podajemo tu omenjeno poročilo v celoti. Praški dopisnik pravi v svojem poročilu:

»Kulturni razvoj češkega naroda zadobiva čedalje več internacionalne veljave. Tem impozantniša pa je, ker datira še le od razmerno kratke dobe. Najprej si je osvojila češka veda svoje mesto na svetu ter spoštovanje, ki jej gre v tem oziru. Pot so jej odprli možje kakor so: Ressel, izumitelj parobrodnega vijaka in svetovnoznani medicinci kakor so: Rokitsky, Pita, Duhek, Albert in drugi. Temu je sledilo svetovno priznanje češki arhitekturi, katere zastopniki ne igrajo odlične vloge le v češki domovini in v avstrijski monarhiji, marveč ki so celo v Nemčiji dali sijajna spričevala svoje genijalnosti. — Nadalje je dunajska glasbena in gledališka razstava obrnila pozornost vsega civilizovanega sveta na prvake češke glasbe, Smetano, Fibiha,

Dvořaka in druge, katerih dela so si poslej osvojila vse operne in koncertne odre širom kulturnega sveta. V minulemu letu pa se je pridružila češki glasbi tudi enakorodna sestra: češko slikarstvo. Dvoje sijajnih slikarskih razstav je prisililo dunajsko nemško časopisje, ki si je vedno prizadevalo omalovaževati češko umetnost, da se izreče kar najlaskaveje o češkem slikarstvu.

A ti uspehi se niso omejevali le na Dunaj; marveč proizvodi slovečih čeških umetnikov, kakor Holavek, Uprká in drugih so romali v mnogobrojnih reprodukcijah po vsem kulturnem svetu: Francija, Anglija, Rusija, Holandija, Italija, Egipt in naposled tudi Nemčija, kjer danes ne sovražijo hujše nobenega naroda nego Čeha, izrekle so javno priznanje češkemu slikarstvu. Ako bi umetniška vrednost čeških slik ne bila izvanredna, bi se prav gotovo o njih ne govorilo.

K vsemu temu pa prihaja zdaj še veseli dogodek, da se je uvedla češka glasba v pariška gledališča, koncerte in salone, kjer slavi pravcate triumfe in to nekaj pomeni. Pariz, ki je silno hladen nasproti vsemu tujemu, je sprejel češko glasbo: Smetana, Dvořak in drugi so ondi na repertoarju poleg najslavnejših skladateljev kulturnih narodov.

Samo ob sebi se umeje, da napolnjuje to Čeha s polno samozvestjo.

A istotako se potem umeje samo ob sebi, da češki narod, kateremu izreka inozemstvo rado svoje priznanje, ne more dopustiti, da ga katerikoli avstrijski narod nazivlje kot »minderwertige Nation« ter da ga smatra tudi avstrijska vlada kot takega. To naj spregledajo končno tudi naši narodni nasprotniki. Narod, čegar ime se izgovarja v inozemstvu s tolikim občudovanjem, čegar umetniki tekmujejo povsodi zmagonosno z zastopniki drugih narodov, — tak narod se ne pusti obsojati v helotstvo ter žrtvuje če treba tudi zadnjo srago svoje krvi, da si pribori popolno jezikovno enakopravnost in politično samostojnost. Vsa prizadevanja, mereča na to, da se naš narod podjarmi, se morajo žalostno razbiti ob naši visoki kulturni zmožnosti ter ob našem narodnem ponosu, izvirajočem iz zavesti te zmožnosti. Taka prizadevanja, in to naj si zapomnijo naši državni voditelji, pa tudi izključujejo vsako mirno bivanje in sodelovanje v interesu monarhije z ljudmi, ki so nasprotni naši kulturi in našemu obstanku. Radi tega zahteva tudi ozir na blagor in moč države, da se češkemu narodu končno odkaže njegovi visoki kulturi primerno mesto v naši monarhiji.

Nasproti tu naštetemu dejstvu bi bilo pričakovati, da politični nasprotniki Čehov uvažujejo kulturno vrednost tega naroda ter nastopajo proti istemu, kakor je vredno dostojanstva visokokulturnega naroda češkega. Ali motil bi se, kdor bi pričakoval od vsenemških politikov oni ozir do jednako kulturnega naroda, kakoršen je mogoč pri zastopnikih zares naprednega ljudstva. Kajti Nemci pač dobro vedo, da so Čehi narod, ki je v kulturnem pogledu povse vreden stati v eni vrsti z Nemci, Francozi itd., ali njihova politična strast jim ne dopušča upoštevati kulture jednega naroda, čegar — obstanek je na poti njihovim političnim načrtom.

Mi moramo le želeti, da Čehi vztrajajo v svojem započetem boju, v kate-

rem so si priborili že tako lepih lavorikov ter da se vkljub težki borbi povzpne do one svobode, ki je potrebna tako nardarjenemu narodu za njega popolni kulturni razvoj.

Kajti ako so močni in slavni Čehi, imamo od tega le korist tudi mi Slovenci.

Dopisi.

Iz Gorice. Čitatelji »Gorice« bodo priznali, da smo dolgo prezirali »čarovniški ples«, kateri uprizarja klika brezvestnih koristolovcev po Goriškem. Z vzvišenega stališča smo mirno gledali, kako ometava najboljše naše rodoljube in cele stanove z blatom, kako šunta družega proti drugemu in napada vsakega, kateri ima še dovolj poguma, da se ji slepo ne uklanja. S pomilovanjem opazovali smo, kakó se šopiri v javnosti ter preti in psuje po uzorcu rano pijanega »šnopsarja« vsacega, kdor se ji slepo ne pokori ali bi jo hotel celo motiti v njenih čednih namenih.

Slišali smo od prijateljev in somišljenikov trpkih besedij, ker smo vse to prezirali in mirno prenašali. Tolažili smo vedno svoje somišljenike, da taka surovost se obsoja sama in da nima obstanka. Vedeli smo, da ti ljudje hočejo nekaj, kar skrbno prikrivajo ljudstvu in kar mu ni v prilog; pri vsem tem smo molčali in zavračali napade le v toliko, kolikor se nam je zdelo neobhodno potrebno. A mera je polna; sedaj, ko stegujejo ti ljudje svoje prste odkrito in brez trohice srama po svetinjah našega naroda ter jih hočejo ali brezpogojno na se potegniti ali uničiti, mora prenehati ta obzirnost, in dolžnost nas veže, da pokažemo s prstom ljudstvu grde nakane in sebične namene teh »osrečevalcev«.

Zadnjič smo že povedali, kako so hoteli oškodovati veselico, katero so priredile gospe podružnice sv. Cirila in Metoda v prilog slovenskim šolam v Gorici, in kako režijo proti vzvišenemu podjetju »Šolskega doma«. Danes moramo obračati pozornost somišljenikov na drugo podjetje, katero so si, prisiljeni prirediti goriški Slovenci namreč na »Centralno posojilnico«.

Ta zavod, ki je neobhodno potreben vsakemu, kateri noče prodati vsega svojega političnega prepričanja znanim teroristom iz Gosposke ulice, jim slepo hlapčevati ter jim izročiti svojega imetja, napreduje vidno in nepričakovano. V sedmih mesecih imel je nad 700.000 K prometa, s čemer se more ponašati redko kdaj zavod take vrste. V Ljubljani so osnovali pred leti mestno posojilnico, katere se je morala pa prvo leto zelo boriti s tem, da je spravila v teku 12. mesecev promet do milijona goldinarjev. Vsakdo, kdor je imel s takimi zavodi posla, dobro vé, da v prvem letu ni mogoče pričakovati dobička, in res, označeni ljubljanski zavod imel je prvo leto osemstisoč kron izgube, ki se je pa že v teku drugega leta poizgubila, in danes ima zavod na tisoče rezervnega zaloga.

Naravno je, da tudi »Centralna posojilnica« ne more imeti in izkazati po preteku sedmih mesecev čistega dobička. To bi bilo mogoče le tedaj, ako bi pobirala po uzorcu nekaterih zavodov, kateri so namenjeni manj premožnim v »osrečevanje«, obresti po 10% in še več. Tega namena pa »Centralna posojilnica« nima, njen namen je višji, namreč pri-

skrbovati našemu ljudstvu posojila in denar po možno nizki ceni. Ta denarni zavod spolnuje tudi vestno in natanko svojo vzvišeno nalogo in ni dvoma, da postane v kratkem predmet, na katerem si polomijo režeči in zavistni sebičneži svoje zobe.

Tudi v to podjetje zakadil se je mož, ki se čuti poklicanega v to, da osreči goriške Slovence. In kdor hoče videti in zaničevati herostratstvo, izvirajoče iz grde zavisti in bojazni, da bode izpodrinila v kratkem „Centralna posojilnica“ Tumov strankarski denarni zavod, naj pazljivo prečita članke o „Centrifugi“ v zadnjih številkah Tumovega glasila. Način pisave, škodoželjnost, zlobni nameni, zavijanje resnice in podlo psovanje, ki preveva vse članke, kažejo na žalostnega „umetnika“, ki ne more zakrivati veselja, da ni prišel ves denar, potegnjen iz „goriške ljudske posojilnice“, v narodni zavod, temu da je romal v pluje roke.

Člankar sam priznava, da je šlo iz dveh „naprednih“ denarnih zavodov v teku ednajstih mesecev nad 600.000 K vlog, in vč, da pojde še več „farskega denarja“ ven; a da bi ta denar ne prišel v naš narodni zavod, obira ga brezvestno in sumnič, dobro vedoč, da ni težko izpodkopati zaupanja vsakemu takemu zavodu. A svoje notranje gnilobe ne more zakrivati niti z običajno dostojnostjo, da bi zavod imenoval s pravi imenom; ni ga sram, liki poulični fakini zaničljivo pačiti ime zavodu ter na ta nizek način izlivati žolč svojega pokvarjenega okusa na naš zavod. In da bi svet ne prezrl izbruhov njegove smradljive notranjosti, opozarja celo v „Slov. Narodu“ na te proizvode, na katere je celó ponosen. A vrabci po strehah čivkajo že, da mož bljuje ogenj in žveplo zoper naš zavod, ker se boji „škodljive konkurence“.

In tako pišejo ljudje, ki nosijo sami toliko taliva na glavi. Poprašajte le, kdo je načelnik v ravnateljstvu „goriške lj. posojilnice“ in kdo načelnik nadzorstva, in takoj najdete gradiva dolgemu in opravičenemu članku. Povsodi le eden in isti pajk, ki prede mreže, da bi v nje vlovil goriške „tepecce“. Mož hoče koristiti goriškim Slovincem, a po svojih načelih mora sam prej obogateti, potem je še le mogoče drugim koristiti. „Poslanec dr. Gregorčič mora propasti, ker ni sebičen“, to so načela novega evangelija na Goriškem.

Nočemo dalje, dasi nas „naprednjaki“ izzivajo v to, ker nikakor ne želimo, da bi njih denarni zavodi propali, a vsaka besedica, katero bi v tej zadevi napisali, bi jim bila lahko škodljiva. Toda opozarjamo gospode, naj se ne igrajo z ognjem, to je zelo nevarno. Vedite, da poznamo isto tako vaše vrline, kakor vaše pošasti!

Tudi naša čitalnica je društvo, po katerem stegujejo gospodje svoje prste. Votlo bobnenje iz gosposke ulice naznaja vihar, ki preti tudi temu častitljivemu in najstarejšemu narodnemu zavodu. Gospod Mercina je z nepopisljivo marljivostjo zbral tam lepo in drago zbirko glasbenovin, po katerih se gospodom v gosposki ulici sline cedé. Ker se jim ni dosedaj nikakor posrečilo pridobiti imenovanega gospoda za svoje namene, ne z lepa ne z grda, poskusili bodo najbrže po drugi poti priti do svojega smotra; toda uverjeni smo, da si tudi tam par režečih zob polomijo. „Kenimus nos!“

Da končamo! Vedno smo se držali jedino pravega načela, da moramo urediti svojo ožjo, milo domovino tako, da najde v nji vsakdo, komur je pri srcu prava sreča slovenskega naroda, svoj kotiček, v katerem bode zadovoljen deloval za se in sodeloval za skupne interese naše domovine. Tesno smo se oklenili tega načela, ostali smo mu zvesti in je bodemo vedno zagovarjali. Toda za ljudi, ki poznajo le sami sebe in hočejo vse uničiti, če njihova ne obvelja, ni mesta med nami. Proti tem je začeti boj na vsej črti, to je sveta dolžnost vsakega rodoljuba.

Iz zapadnih Brd. — Ker do zdaj nisem čital v nobenem slovenskem listu o pohlepnosti predrzne irredente in njenem delovanju v šlovrenski župniji, sprejmi ti, draga „Gorica“, od tukaj sledeče sporočilo.

Srčno je odbival tukajšnji preč. g. župnik Grgolet sleherni napad nenasitljive irredente od svoje župnije, a ker zdaj že leto in dan manj ali več boleha, se je stvar predrugačila. Irredenta je na široko odprla svoje žrelo ter hoče Neblo, čisto slovensko vas šlovrenske fare, požreti, ne da bi se njenemu početju kdo upiral.

V pretečenem letu namerovala je nenasitljiva požrešnica v Škrljevem, čisto slovenski vasi mirniške župnije, upeljati laško šolo. Ali tamkajšnji vrli kurat g. Blažko je znal njeno namero panati. Sporazumljenjem g. župana v Kozbanu, ki deluje vedno po svojem prepričanju, in se ne pusti voditi od obmejne signorije, je podučil Škrljevce in jim jasno dokazal pogubljiv upliv tega početja in s tem je to sramoto vsaj začasno od njih odvrnil. Razjasnil jim je, da namera ni druga, kakor ta, razširjati laški upliv in slovenske Brde demoralizovati.

Drugi pogubljivi upliv laške šole v popolnoma slovenski vasi bi bil ta, da bi prej ali slej morala prenehati slovenska šola v Mirniku zaradi premalega števila za šolo sposobnih otrok. Nekaj enakega se je skušalo doseči že pred leti — samo na drug način. Vabilo se je otroke nezavednih slovenskih starišev v laško šolo v Dolenje.

S tem bi bil Mirnik po milosti in nemilosti izročen v žrelo nenasitljive irredente.

A druga pa je zdaj čisto slovenskim Neblem. Kakor rečeno, preč. g. župnik boleha že dolj časa. Kaj pa naj rečem o g. županu? On menda nikoli ni vedel, ali pa tudi ni hotel vedeti, da vasi, ki spadajo pod Štlovrenc, so slovenske. Zatorej naletiš na popolnoma laška županska naznanila v Neblem brez izjeme „Notificazione“ itd. Pravijo, da je sicer g. župan dober mož, ali, da se je s prvim dnevom svojega županovanja popolnoma udal obmejni signoriji in da je tako postal njih podnožek!

Kaj je pričakovati od sicer poštenih in nevednih Nebelcev? Nič! Irredenta jim je obljubila in jim povedala, da je (ta hinavka!) tako človekoljubna, da hoče njih otročice kar na svoje srce pritiskati, jim deliti potrebno obleko, obuvalo in menda še posebna darila, ako stariši svoje otroke v to šolo upišejo. Obljubila je 200 K letne plače temu, ki prepusti prostor za šolo itd. In glej Nebelci so ujeti.

Ali razmere so prav take, kakor v Škrljevem, tudi tukaj bo morala ljudska slovenska šola v Krušovjem prenehati, ako ne prvi dan, pa s časom. Tukaj imaš zvito hinavko brez krinke! A na to se nihče ne gane. Gospod učitelj, ki je v prvi vrsti poklican, menda — nima časa o tej reči podučiti svoje Nebelce o nameri in nasledkih.

Nekdaj je „Soča“ imela povsod odprte oči, in je ljudi budila, in gorje mu, ki bi se bil zoper domoljubje pregrešil. Napadla je slehernega od najzadnjega brivskega pomočnika do „srpoglednega“ g. Lustrissimo — od umazanega poljskega juda do najmočnejšega Abrahamoviča — ki se je kaj pregrešil. In po preteku še ne 2 let, so vsi ti — njeni ljubljenci! Ima edino duhovščino, na katero žveplo sipa. Dela prečuden eksperiment, rije po drobu svoje lastne matere. Kaka doslednost?!

„Gorica“ mora zagovarjati mnogokrat prav po nedolžnem po „Soči“ napadeno duhovščino. Prav je to, ali ker se nihče ne gane, stori ti „Gorica“ tudi to domoljubno delo, ter poduči poštene pa nevedne Nebelce, kaj jim je storiti in kako naj se vedejo, opozori pa tudi dotična šolska predstojništva, da tudi ta storijo svoje dolžnosti. Dixi.

Iz Srpence, dne 30. marca 1901. — Srpenci so se predramili iz dolgega spanja ter so se začeli krepko gibati. Pred kratkim so osnovali prekoristno „Prostovoljno gasilno društvo“, katera pravila je e. kr. namestništvo v Trstu vže potrdilo. Da bode društvo uspešneje delovalo, povabljeni so k pristopu še bližnji sosedje Žagarji, ki so se tudi vže izrekli, da pristopijo društvu. To vam bo četa krepkih mladeničev in bradatih mož! Le pogumno naprej!

Še drugo za stiskanega kmeta potrebno društvo se kuha. Ustanavlja se namreč „Mlekarska zadruga“. Tukajšnje razmere sedaj sicer še niso posebno ugodne mlekarnici, a v kratkem bo v tem pogledu boljše. Kadar spoznajo ljudje, korist mlekarnice, bodo gotovo $\frac{1}{3}$ več mlečne govedi redili kot doslej, — še posebno zato, ker imajo dovolj sena — in mlekarnica bo za Srpenco vir lepih dohodkov. No, možje, ki so prevzeli nalogo, da ustanove zadrugo, poprijeli so se dela z vso vnemo in upanje je, da dobi Srpence še v tem letu mlekarnico. V to pomози Bog!

Danes mede kakor bi se bližali sv. trije kralji! Davi ob 7. uri je kazal toplomer — 5° R.

Politični pregled.

Državni poslanci so šli na velikonočne počitnice in gotovo je vsaj do danes, da se povrnejo na Dunaj koj po beli nedelji. Delo, katero so opravili v državnem zboru, ni sicer veliko, ali nekaj je vendar. Ko se je sešel državni zbor, ni skoro nikdo pričakoval, da bodo poslanci toliko časa sedeli skupaj. Mislilo se je, da bodo morali narazen še predno se izvoli zbornično predsedništvo. To se sicer ni zgodilo, ali nevarnost je bila tudi po izvolitvi predsedništva še vedno velika, kajti češka obstrukcija začela je še precej močno kazati svoje rozičke in sicer tako močno, da je celo knez Lobkovic v svojem govoru v gosposki zbornici, ko je bila tam na dnevnem redu adresa debata, menil, da je že zapel mrtvaški zvon našemu parlamentarizmu ter da je uvedenje absolutizma skoro neizogibno. No, za zdaj knez Lobkovic ni imel prav in da se niso njegova prorokovanja izpolnila, je jedina zasluga čeških poslancev, ki so kar h kratu in čez noč spremenili svojo takiko. Sicer so Čehi le, kakor to sami trdijo, začasno odnehali od obstrukcije. Oni so se namreč zavezali nasproti vladi, da do velikonočnih praznikov ne bodo obstruirali. Pri tej priliki niso sicer rekli, da hočejo obstruirati po velikonočnih praznikih, ali velikonočni prazniki so jih rešili njih obveze nasproti vladi in po Veliki noči začno prav lahko taktiko, katera se jim bode zdela primernejša v dosego njihovih namenov. In kakor da bi se ministerski predsednik dr. Koerber bal, da utegnejo Čehi po Veliki noči zopet obstruirati, silil je z vso močjo na to, da so se izvršile volitve v delegacije še pred Velikonočjo, četudi so se temu ustavljali Nemci, češ, da je dr. Koerberju le do tega, da se izvedo volitve v delegacije, a potem da namerava zopet vladati s pomočjo § 14. Nemcem namreč nikakor noče v glavo, da bi bili Čehi odnehali od svoje obstrukcijske taktike, ne da bi jim dr. Koerber obljubil kakih koncesij tudi v narodnem pogledu. Obljubiti pa je jedno, a obljube izpolniti drugo. Nemci si mislijo namreč, ako je dr. Koerber Čehom obljubil koncesij v narodnem pogledu in bi hotel te obljube izpolniti, potem je izzval na obstrukcijo Nemce. Brez vsakih koncesij narodnega pomena pa da Čehi niso odnehali od svoje taktike. Dr. Koerber da je na ta način med kladivom in nakovalom ter da zaradi tega sili toliko na to, da se izvolijo delegati, ker si potem iz zadrege lahko pomaga s pomočjo § 14. Taki pesimistični nazori niso popolnoma neopravičeni, a pretirani so vendar najbrže. Zakaj bi se Čehi ne bili premislili ter se zadovoljili za jedenkrat vsaj z narodnogospodarskimi pridobitvami, katere jim vlada ponuja s tem, da hoče vstreči njihovim željam glede raznih kanalov med češkimi rekami, ki bi neizrečeno povzdignili češki promet in z njim tudi blagostanje češkega naroda! Saj bi se s tem še nikakor ne odrekli svojim opravičenim narodnim aspiracijam, ki se bodo morale prej ali slej uresničiti, ker tega ne bodo zahtevali samo interesi češkega naroda, marveč tudi državni avstrijski interesi.

Dr. Tavčarjev izstop iz „Hrvatsko-slov. kluba“.

Razni listi so prinašali že od nekaj časa sem vesti, po katerih je bilo soditi, da v „Hrvatsko-slovenskem klubu“ nekaj vrè. — V dunajskem listu „Neue Freie Presse“ od minulega četrtka pa smo čitali, da misli večina članov „Hrvatsko-slovenskega kluba“ predlagati, naj se dr. Tavčar iz tega kluba izključi. Te in take vesti so se zopet od dr. Tavčarju prijaznih krogov demantirale. — Sobotni „Slov. Narod“ pa nam je konečno stvar razjasnil ter povedal, da je dr. Tavčar v resnici izstopil iz „Hrvatsko-slov. kluba“. Godilo se je pa to, kakor posnamemo iz „Slov. Naroda“ tako-le: Dr. Tavčar je doznal, da namerava štajerski poslanec dr. Ploj v resnici predlagati v svojem klubu, naj se dr. Tavčarja iz kluba izljuči. Dr. Tavčar je na to pisal dr. Ploju, da bi smatral on svoje izključenje iz kluba za osebno žaljenje; sporoči naj se mu raje, ako je v resnici želja klubovih članov, da on izstopi iz kluba in ako je temu tako, bode on tej želji takoj ugodil. Dr. Ploj je na to pismo dr. Tavčarja istemu dne 30. m. m. odgovoril, da so se sešli dne 29. marca k posvetoivanju poslanci dr. Ivčević, dr. Zaffron, dr. Ferri, Biankini Prič, Šupuk, Spinčič, Robič in dr. Ploj ter da so soglasno izrekli željo, da naj bi on izstopil iz kluba; to pa da zahteva korist narodna in korist „Hrvatsko-slovenskega kluba“, posebno z ozirom na to, ker ga klub smatra odgovornim urednikom „Slov. Naroda“, v katerem se tako konsekvntno napadajo vera in institucije katoliške cerkve.

No, dr. Tavčar je vsled tega v resnici naznanil klubu svoj izstop. Kake posledice bo imel ta dr. Tavčarjev izstop za oba kluba, v katerih se nahajajo slovenski poslanci, nam ni znano, pokazala pa nam bode najbližja bodočnost.

Varnostne odredbe nemškega cesarja.

Vsled atentata, ki se je izvršil nedavno na cesarju Viljemu v Bremeu, je izdal cesar jako stroke odrebe glede svoje varnosti. Za vprvo je ukazal, da je v mestu Berlinu, vsikdar kadar in koder se bode vozil cesar, ustaviti vsak drugi vozni promet. Cesarjevo kočijo bodo spremljali vedno štirje častniki telesne straže z revolverji na biciklih. Tudi kočijaž in sluga morata imeti pri sebi revolverje. Nedavno pa je na dvorišču grenadirske vojašnice imel cesar nagovor na vojake ter je pri tej priliki zagrozil, da ako berlinsko prebivalstvo ne bode izkazovalo svojemu cesarju pokorščine, da je da, kakor se je izrazil „diese freche, niederträchtige Stadt“ z bajonetom iztirati iz mesta. Seveda je ta govor napravil primiren utis na berlinsko prebivalstvo.

Proti italijanskim delavcem.

Francoski ministerski predsednik Waldeck-Rousseau je razposlal okrožnico vsim prefektom (županom), v kateri jim nalaga, da naj oestro nadzorujejo italijanske delavce ter da jih pri najmanjšem izgredu, ki ga prouzroče, iztirajo iz Francoske. Nacionalist poslanec Bernard pa je stavil v francoski posl. zbornici predlog, da se vsak delodajalec, ki ima v službi inozemske (vnanje) delavce, obdači z 10 franki na mesec.

Razmere v Rusiji.

Poročali smo že o dijaških nemirih v Rusiji, katerim prištevajo nekateri kot uzrok to, da je vlada strogo nastopila proti onim dijakom, ki so prirejali demonstracije na vseučiliščih ter jih obsočila v prisilno vojaško službo, potem pa tudi dejstvo, da je sv. sinoda izobčila slavnega ruskega pisatelja grofa Tolstoja. Danes nam je še dostaviti, da se je revolucionarno gibanje med dijaki, katerim so se po nekoč pridružili tudi delavci, razširilo po vseh večjih mestih Rusije v toliki meri, da ima vlada polne roke dela, da z najstrožjimi naredbami uduši to gibanje, ki preti Rusiji z revolucijo. Vsi zaporji po mestih so napolnjeni z ujetniki, mej katerimi je celo odličnih ljudi, a dijakov je samo v Kijevskem vojnem okrožju uvrščenih k vojakom 2046. Poleg tega so zahtevali izgredu tudi več žrtev na človeškem življenju. Vsled boja mej redarstvom, vojaštvom in upniki je padlo v Moskvi 17 oseb, med temi 7 žensk, a 30 je ranjenih; v Petrogradu je ubitih 11 oseb, med njimi 3 ženske, a 22 je ranjenih, v Kijevu je padlo dvoje oseb. — Poseben ministerski svet pod predsedstvom carja je sklenil, da je ublažiti kazni dijakov v toliko, da se jih ne sili k vojski. To se je zgodilo na poseben nasvet generala Dragomirova, ki je rekel, da je nevarno revolucionarne dijake siliti k vojaštvu, ker se krši s tem disciplina in se sistematično vzgaja v vojski duh upora. Dragomirov pravi, da armada ni kaznilnica ter da nasprotuje dostojanstvu vojske postopanje s prisilnim uvrščanjem v armado. Mej tem je vlada ustavila pouk na prizadetih vse-

rali poprijeti misli, da je sadjarstvo treba ločiti od vinogradništva ter zlahko sadje pridelovati v posebnih sadovnjakih skupaj, ne pa po vseh vinogradih ter plan-
tah. Ako imajo sadjarji severnejših dežel za svoje jablane, češnje, hruške posebne sadovnjake, zakaj bi jih ne imeli tudi v južnih krajih? R. D. v „Kmet.“

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „šotskega doma“.

Loterijske številke.

30. marca.

Grac 33 31 87 68 22
Dunaj 58 73 47 15 54

Knjiga „Naši narodni grehi“ se dobiva v „Narodni tiskarni“ v Gorici in pri knjigotlaču g. Likajcu. V nobeni slovenski hiši ne bi smela manjkati ta knjiga, iz katere se moramo učiti, kako živeti res slovenski in kako se ogibati narodnih grehov. Baš sedanje volitve po obmejnih slovenskih pokrajinah so zopet pokazale, kako potrebni smo še narodnega pouka. Zatorej Slovenci, ne izogibajte se tej prekoristni knjigi in naročite si jo! Cena knjigi je 50 vinarjev po pošti 5 vin. več.

Dunajska borza.

1. aprila 1901.

Skupni državni dolg v notah . . . 98:40
Skupni državni dolg v srebru . . . 98:10
Avstrijska zlata renta 117:85
Avstrijska krona renta 4% 97:60
Ogerska zlata renta 4% 117:45
Ogerska krona renta 4% 93:10
Avstro-ogerske bančne delnice . . . 16:86
Kreditne delnice 717:25
London vista 240:20
Nem. drž. bankovci za 100 mark . . 117:55
20 mark 23:49
20 frankov 19:07 1/2
Italijanske lire 90:50
C. kr. cekini 11:33

Lep, pravi merjasec

jorkširske pasme.

Kdor želi križati svinje - plemenke s pravo angleško pasmo jorkširsko (Jorkshire), prižene naj jih v Tivoli (Rosenthal) h. št. 17.

!! Neverjetno !!

Najnovejše konstrukcije peči, ki so jako ekonomične za družinsko uporabo k velikonočnim praznikom.

V teh pečeh se lahko pečejo doma z najboljšim uspehom pince, potice kakor tudi kruh in razne pečenke.

Cene najprikladnejše.

Kdor želi imeti tako peč, naj se oglasi v Kraus-ovi zalogi strojev v Gorici na Travniku št. 16 na dvorišču.

Istrski teran!!

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi ogromno

istrskega terana,

katerega želi preje nego nastopi vročina prodati. — P. n. g. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobé pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni in nizki ceni.

„Istrska vinarska zadruga“

Pulj (Pola) — Istra.

Krompir za seme

fine vrste

odpošilja v vsakej množini

Alozij Kanc,

trgovec v Ljubljani, Dunajska cesta.

Pravim

naravskim dalmatinskim vinom oskrbljuje pojedine obitelji

Juraj Gamulin

Jelsa (otok Hvar)

Dalmacija.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priloga

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicah na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

„Narodna tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju

pripoveduje

ANDREJ KRAGELJ.

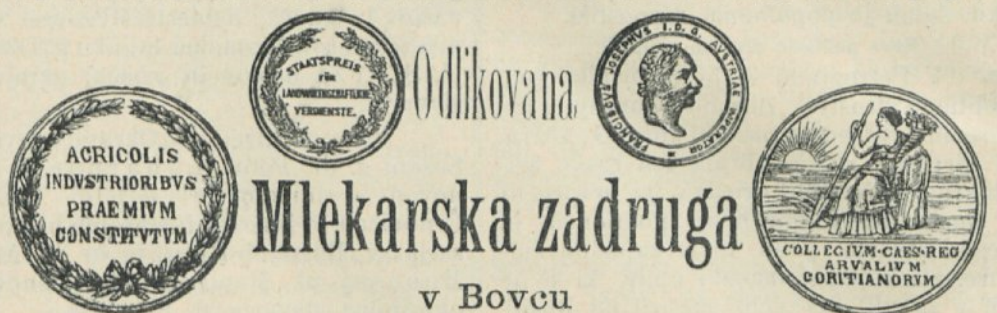
S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni tiskarni“ v Gorici, pri knjigotlačih Pallichu v Gorici na Travniku, pri Schwennerju v Ljubljani in Florijanu v Kranju.

Mlekarska zadruga

v Bovecu

ima v svoji zalogi izvrsten in pristen

➔ sir ➔

in sicer po naslednjih cenah: Mastni sir kg po 1 K 12 h; 3/4 mastni sir kg po 1 K 04 h; polmastni sir kg. po 92 h.

Sir nam izdeluje sirar, kateri je napravil izpit v sirarstvu v št. Mihelu na Tirolskem.

Zadruga je dobila na dunajski razstavi l. 1898 za razstavljeni sir državno svetinjo, kar jo gotovo toplo priporočuje.

Tiskovine za prošnje v dosego
brezobrestnih posojil
vinogradnikom

ima v zalogi

„Narodna tiskarna.“

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67,
prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Peter Drašček,

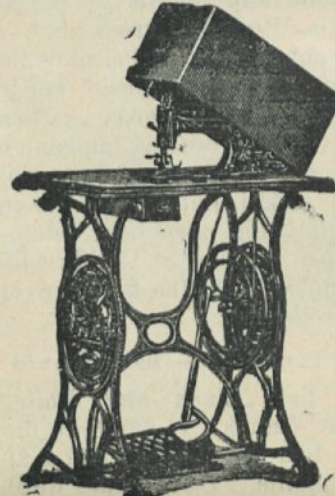
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občin-
stvu v Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primeso,
sladkor, milo, slanino, riž,
maslo surovo in kuhano,
olie, moko iz Majdičevih
mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše
kakovosti.
Priporoča
se slav.
občinstvu.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini št. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

➔ „Narodna tiskarna“ tiska ➔

➔ „GORICO“ in „Primorski List“ ➔

„GORICA“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone

„Primorski List“

izhaja vsak četrtek in stane celoletno 4 K polletno 2 K, za manj premožne celo leto 3 K.

„Narodna tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju.

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.